

PERSEFONA, o.s.

- **Komplexní služby obětem**
  - domácího násilí
  - sexuálního zneužívání
  - znásilnění
- **Vzdělávání laické i odborné veřejnosti**
- **Analytická a publikační činnost**

Tel.: 737 834 345

545 245 996

E-mail: domacinasili@persefona.cz

Teoretické přístupy k řešení problematiky domácího násilí

Mgr. Jitka Čechová

OBSAH PŘEDNÁŠKY

- Poznáte domácí násilí?
- Domácí násilí a různé pohledy na něj
- Jedno-faktorové a multi-faktorové teorie

POZNÁTE DN?

Myslíte si, že jste schopni rozeznat domácí násilí?

Co je obtížné v identifikaci domácího násilí?

DOMÁCÍ NÁSILÍ

Světový kontext →

- **Rodově podmíněné násilí** (deklarace OSN o odstranění násilí páchaného na ženách, 1993)
- **Násilí v rodině, spáchané kterýmkoliv členem** (Rada Evropy, 1985)
- **Násilí v intimních vztazích** (Fond prevence domácího násilí, USA)

DOMÁCÍ NÁSILÍ

Český kontext →

Dle ustanovení §215a Trestního zákona je **domácím násilím**:
„týrání osoby blízké nebo jiné osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě“

Dle pomáhajících organizací:

„Obecně lze říci, že domácí násilí je chování, které u jedné osoby vyvolává strach z osoby druhé, přičemž mezi těmito lidmi existoval nebo existuje **blízký vztah**. Prostřednictvím moci, kterou tento strach poskytuje, určuje násilník chování oběti.“

DOMÁCÍ NÁSILÍ

Kriminologický pohled

X

Feministický pohled

Rozdíly: příčiny, znaky a tendence

Společné: omezit výskyt DN

Pozn.: základní hrubé rozlišení pohledu na DN

DOMÁCÍ NÁSILÍ

Feministický pohled

- sociostrukturální násilí
- motivace = patriarchální hodnotové setereotypy
- termíny: potřeba moci, kontroly a dominance
- volba a rozhodnutí X násilníci jako nezralé osobnosti, ztráta kontroly

DOMÁCÍ NÁSILÍ

Kriminologický pohled

- Partnerské násilí bez ohledu na pohlaví oběti a pachatele
- Syndrom týraného partnera (neženy)
- Výzkumy osobnosti – kritici: psychologický make-up
→ Multifaktorové teorie

DOMÁCÍ NÁSILÍ V TEORIÍCH

---

jedno-faktorové teorie

- **psychologické teorie**
(deprese, alkohol, osobnost, povahové zvláštnosti pachatele)
- **sociologické teorie** (konec psychiatrizace; mužská společnost)
- **biologicko-genetické teorie** (obecné predispozice)

DOMÁCÍ NÁSILÍ V TEORIÍCH

NEBO

- **individuální faktory**
(osobnost, psychopatologie)
- **sociálně-psychologické faktory**
(mezigenerační přenos)
- **sociálně-kulturní faktory**
(nerovnoprávnost)
- **feministický pohled**
(moc a kontrola; individuální – socio-kulturní)

DOMÁCÍ NÁSILÍ V DÍLČÍCH TEORIÍCH

- **Zaměřené na psychické násilí** (instrumentální, explicitní; třídění)
- **Psychoanalýza** (maskulinní identita; psychiatrické diagnózy – poruchy osobnosti)
- **Teorie osobnosti** (Hotaling, Sugarman, Walkerová; náchylnost k násilí, popření)
- **Teorie rodinných systémů**
- **Teorie stresu** (Lazarus, Folkman; Hotaling; stres, well-being; sociální podpora násilných interakcí)
- **Teorie sociálního učení** (A. Bandura; Seligman; role, naučená bezmocnost)
- **Sociálně-psychologické teorie** (Painterová; Duttonová – traumatické spojení - nerovnováha sil a přerušované týrání; Ochberg - Stockholmský syndrom – pouto vzájemné závislosti)
- **Feministické teorie** (70.léta násilí na ženách, získání a udržení kontroly, dominance; výchova; platformy – naučená bezmocnost, cyklus násilí)
- **Situační teorie** (strukturální stres a kulturní normy – vyrovnání se se stresem)
- **Teorie zdrojů** (princip nákladů a zisku)
- **Teorie sociální směny**
- **Socio-biologická teorie** (Stums – reprodukční závod)
- **Kriminologie**
- **Viktimologie**
- **Ekologická perspektiva**
- A další

DOMÁCÍ NÁSILÍ V TEORIÍCH

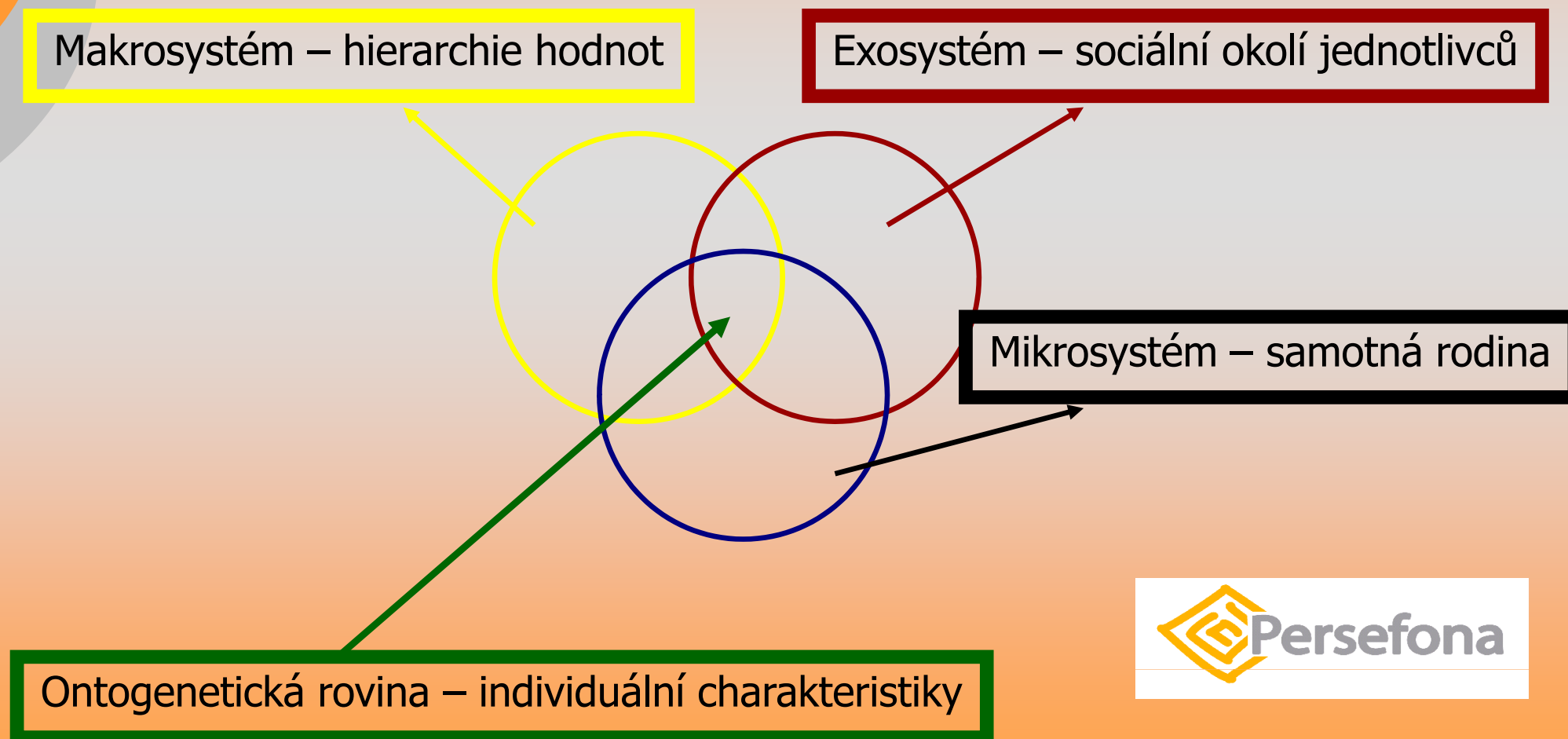
---

multi-faktorové teorie

Shoda feministického a kriminologického pohledu v tom, že **domácí násilí je z hlediska motivace kvalitativně odlišný fenomén, který nelze směřovat s obyčejnou kriminalitou.**

DOMÁCÍ NÁSILÍ V TEORIÍCH

multi-faktorová teorie D.G. Duttona

Děkuji vám za pozornost

PERSEFONA, o.s.

- **Komplexní služby obětem**
  - domácího násilí
  - sexuálního zneužívání
  - znásilnění
- **Vzdělávání laické i odborné veřejnosti**
- **Analytická a publikační činnost**

Tel.: 737 834 345
545 245 996

E-mail: domacinasili@persefona.cz

